

Signaleren en bespreken van partnergeweld

Studiedag Centrum Seksueel en Familiaal Geweld

11 april 2017

Dr. Sylvie Lo Fo Wong
Huisarts n.p. & Senior onderzoeker
Drs. Karin van Rosmalen-Nooijens
Huisarts & Promovenda

Radboudumc

Programma & Tijdsplanning

- Introductie (2min)
- 3 Vragen (2min)
- Achtergronden partnergeweld (2 min)
- 'Vlinder' introductiefilm (5 min)
- Plenaire inventarisatie (5 min)
- Feiten, gevolgen, verborgen signalen (2min)
- Irene 1: signaleren en bespreekbaar maken (8 min)
- Vraagmethodes (3 min)
- Irene 2: het vervolgesprek (10 min)
- Respons op onthulling (1 min)
- Monique: adolescenten problematiek & aanpak (18 min)
- Samenvatting en afsluiting (2 min)

Radboudumc

Vragen JA/NEE

- Een op de vijf van alle Nederlandse vrouwen heeft ooit te maken gehad met fysieke mishandeling door een partner
- 10 % van de vrouwelijke patiënten die de huisarts bezoeken hebben ooit fysiek/geestelijk geweld ondervonden in de partnerrelatie.
- Bij depressieve klachten is de kans op partnergeweld 5 keer groter

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Vragen JA/NEE

- Een op de vijf van alle Nederlandse vrouwen heeft ooit te maken gehad met fysieke mishandeling door een partner. **JA**
- 10 % van de vrouwelijke patiënten die de huisarts bezoeken hebben ooit fysiek/geestelijk geweld ondervonden in de partnerrelatie. **NEE, 30%**
- Bij depressieve klachten is de kans op partnergeweld 5 keer groter. **JA**

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Achtergrond partnergeweld

- **Partnergeweld:** eenzijdige fysieke, geestelijke, seksuele mishandeling binnen een relatie, machtsmisbruik (*WHO studie Lancet 2006: 15-71% vrouwen*)
- Prevalentie huisartspraktijk: **30 – 41% vrouwen**, (*Prossman EJGP 2012; Hegarty Aust-NZ J Pub H: 2002; Bradley BMJ 2002; Richardson BMJ 2002*)
- Artsen: **baseline herkenning: 0-3%** (*Ramsay: BMJ 2003*) angst om te vragen/ te beledigen
- Vrouwen: **onthulling zelden spontaan** schaamte, schuldgevoel, angst

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

VIOLENCE AGAINST WOMEN: PREVALENCE

1 in 3 women throughout the world will experience physical and/or sexual violence by a partner or sexual violence by a non-partner

Nederland: **1 op de 5** vrouwen ooit fysiek partnergeweld (1992)
EU VAW: **1 op de 3** partnergeweld/seksueel geweld (2014)

Radboudumc

Vlinder (film)

- <http://www.youtube.com/watch?v=044z0fbcgU&feature=youtu.be>

Radboudumc

Vlinder (vragen)

- Wat roept dit op?
- Wat herkent u vanuit de praktijk?
- Wat is uw rol als hulpverlener?

Radboudumc

Gevolgen partnergeweld

Vrouwen:

- Depressie, angststoornissen, PTSS
- Toename werkverzuim
- Verhoogd zorggebruik

Kinderen :

- 60% kinderen in gezin met PG > getuige mishandeling; 30% ook mishandeld (Politierapport "Met de deur in huis")
- Intergenerationele overdracht: 1 op de 3 wordt dader of slachtoffer
- Fysiek mishandeld of getuige PG (geestelijk mishandeld): direct gedrags-, leerproblemen, lichamelijke klachten; later even vaak> PTSS, TS, depressie, middelenmisbruik

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Verborgene signalen

- Dubieuze verklaring letsel, laat hulp zoeken
- SOLK/ niet reagerend op therapie
- Angst/paniekaanvallen, depressie, TS, alcohol/drugsmisbruik
- Gynaecologische klachten, vaker ongewenst zwanger> AAP
- Hoge consultfrequentie
- Communicatie: afwerend bij globale vragen naar spanningen
- Echtscheiding: relatieproblemen, scheiding in gang, gescheiden
- Voorgeschiedenis: incest, mishandeld in jeugd

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Irene

Signaleren en bespreekbaar maken

Irene:

<https://www.youtube.com/watch?v=XLYw69Dcac&feature=youtu.be>

- Fragment 1 (0.00-3.12):
Wat valt u op aan signalen bij deze patiënte?
- Fragment 2 (3.12-4.06):
Wat valt u op bij het bespreken door de huisarts?
- Fragment 3 (4.06-5.32):
Andere aanpak, wat verandert er nu?

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Directe vraag methode

bv bij trauma's/SEH/ huisartsenpost

- Gebruik klachten van patiënt:
Veel vrouwen met [klachten/symptomen] zoals de uwe hebben te maken met geweld. Is dat bij u ook het geval?
- Introduceer de vragen en leg uit dat je ze vaak stelt:
Nu we weten dat huiselijk geweld zo veel voorkomt en gevolgen heeft voor de gezondheid, vragen we er veel vaker naar. Voelt u zich veilig in uw relatie?

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Indirecte methode

bij chronische klachten

Trechter techniek: start met introductie vraag:

Hoe maakt u het? Dit soort klachten kunnen verband houden met uw situatie thuis. Mag ik u iets vragen over uw relatie?

WAST methode

Vervolg met specifieke vragen:

- Hebt u **vaak, soms of nooit** spanning in uw relatie?
- Bespreekt u verschil van mening **vaak moeizaam, soms moeizaam of juist nooit?**
- Voelt u zich na een ruzie vernederd-klein? **vaak, soms of nooit?**
- Voelt u zich veilig in uw relatie? **nooit, soms, altijd?**
- Eindigen ruzies in slaan/schoppen (etc.)? **vaak, soms, nooit?**

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Irene

Vervolggesprek

Irene vervolggesprek:

<https://www.youtube.com/watch?v=tmoe2RP1Y9g&feature=youtu.be>

- Fragment 1 (0.00-1.54):
Welke vragen zou u nu stellen?
- Fragment 2 (1.54-2.18):
Wat valt op aan de aanpak vd huisarts?
- Fragment 3 (2.18-7.08):
Wat valt op aan de keuze vd huisarts?

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Respons op onthulling

- Empathie & communicatieve aanpak
- Schat bereidheid tot verandering en fase van verandering in
(Lo Fo Wong: klinische les 'Waarom gaat ze niet gewoon weg?' H&W sept 2014)
- Niet behandelen als slachtoffer
- Vervolggesprekken plannen, veranderen kost tijd

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Adolescenten

- Getuigen van geweld
- Aparte doelgroep
- 4 filmfragmenten Monique

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Monique

<https://www.youtube.com/watch?v=opbVrWGpP5I&feature=youtu.be>

- Fragment 1 (0.00-1.34):
Wat is kenmerkend voor adolescenten?
- Loskomen van thuis, referentiekader naar buiten
- Vrienden belangrijk
- Niet anders willen zijn
- Experimenteren

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

Monique

<https://www.youtube.com/watch?v=opbVrWGpP5I&feature=youtu.be>

- Fragment 2 (1.57-2.50):
Wat valt u op?
- Moeilijke positie
- Situatie bij vrienden is anders dan thuis (niet normaal)
- Willen probleem oplossen, voelt zich verantwoordelijk
- Vluchten uit situatie
- Vragen niet snel hulp, angst voor uit elkaar vallen gezin

Studiedag CSFGN 11 april 2017

Radboudumc

GENDERS
V.O.MEN'S
HEALTH

Monique

<https://www.youtube.com/watch?v=opbVrWGpP5I&feature=youtu.be>

- Fragment 3 (4.17-4.53):
Wat gebeurt hier?
- Vaker risicogedrag
- Eigen relaties ook vaak geweld: dader / slachtoffer
- Intergenerationele overdracht / dating violence

Studiedag CSFGN 11 april 2017 Radboudumc

GENDERS
V.O.MEN'S
HEALTH

Monique

<https://www.youtube.com/watch?v=opbVrWGpP5I&feature=youtu.be>

- Mentor is naast andere hulpverleners voor adolescenten belangrijk voor disclosure
- 2 fragmenten, let op de verschillen
- Fragment 4 (5.47-9.45):
Wat werkt hier nu wel? En wat niet?
Wat is belangrijk voor adolescenten?

Studiedag CSFGN 11 april 2017 Radboudumc

GENDERS
V.O.MEN'S
HEALTH

Monique

- 1^e deel: dwingend -> niet veilig voelen -> niets vertellen
- 2e deel: benaderd in eigen tempo
- Kernpunten
 - 1) vertrouwen
 - 2) veilig voelen
 - 3) controle houden
- Bij vertrouwen afname drang controle

Studiedag CSFGN 11 april 2017 Radboudumc

GENDERS
V.O.MEN'S
HEALTH

Samenvatting

- Luister met compassie, onbevooroordeeld: **empathie**
- Biedt morele steun, stimuleer verandering: **empowerment**
- **Complex probleem: kost tijd, overleg**
- Kinderen getuige? mishandeld? **Meldcode > Veilig Thuis overleg**
- Adolescenten: **veiligheid, vertrouwen, controle**
- Veilig Thuis: **website & 0800 2000**
- Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling 2013,
- **KNMG Stappenplan** Plicht hulp te bieden is **geen meldplicht**

Studiedag CSFGN 11 april 2017

GENDERS
V.O.MEN'S
HEALTH

Onderwijs

Vrouwenstudies Medische Wetenschappen Radboudumc
www.vrouwenstudiesgeneeskunde.nl

Consultatielijn: Centrum SFG Radboudumc
024 - 322 43 40

Studiedag CSFGN 11 april 2017